

Streszczenie popularno-naukowe

Historia Kościoła melchickiego w latach 969-1250 niewątpliwie odzwierciedla większość problemów muzułmańsko-chrześcijańskich i wewnątrzchrześcijańskich na Bliskim Wschodzie. Obejmują one interakcje między Bizancjum z kilkoma sułtanatami; interakcje między muzułmanami, chrześcijaństwem orientalnym i Bizancjum a krzyżowcami; przytłaczające wpływy kulturowe i religijne Konstantynopola; syntezę elementów greckich, arabskich i syryjskich; procesy arabizacji społeczności; zaangażowanie literackie; rywalizacje międzywyznaniowe; prześladowania religijne i polityczne oraz stosunki z odległym Rzymem. Dlatego w złożonej rzeczywistości średniowiecznego Bliskiego Wschodu warto zbadać społeczności melkické jako przykłady wieloaspektowej akulturacji i dynamicznych interakcji.

Paradoksalnie te średniowieczne doświadczenia Melkitów mogą być bardzo przydatne we współczesnym dialogu międzykulturowym i międzyreligijnym. Melkici bowiem zmodyfikowali swoją tożsamość w związku z nowymi zjawiskami, nie tracąc przy tym swojej zasadniczej cechy: ortodoksji semickiej. Niejednokrotnie przekraczali też bariery wyznaniowe, religijne i etniczne. Nie tkwili na stałe w pamięci starożytności, ale nadal wykorzystywali swój wpływ do tworzenia nowych rzeczywistości, swoistego *modus vivendi* z dynamicznie zmieniającym się światem tamtych czasów.